

שכל השימוש שלו הוא רק "דיבור", דהיינו, שהוא עשוי להשמיע קול — **יבא באש!**

והיינו, שצריך לטהרו מטומאתו⁽⁴³⁾ [אך לא באש, אלא בהזאת מי פרה אדומה].

אבל אם אין בזוג עינבל, הרי אינו משמיע קול, ואין בו שום שימוש מעשי, וכמו כן איננו תכשיט, ולכן אינו מקבל טומאה.

ועתה חוזרת הגמרא לבאר את הברייתא שהובאה בעמוד הקודם:

והוינן בה: **במאי אוקימתא** את הסיפא של הברייתא, שזוג של בהמה אינו מקבל טומאה? — **בזוג דלית ביה עינבל.**

אם כן, **אימא מציעתא** דברייתא:

ולא יצא העבד בזוג שבצוארו. אבל יוצא הוא בזוג שבכסותו. וזה וזה הזוג שבצוארו ובכסותו — **מקבלין טומאה.**

וקשה: **אי** נעמיד את דברי הברייתא כפי שהעמדנום בסיפא, ביחס לבהמה, בזוג **דלית ליה עינבל**, אם כן **מי מקבלי** הזוג שבצואר העבד והזוג שבכסותו **טומאה?** והרי אז הם אינם ראויים להשמיע קול, וכמו ששנינו בברייתא שמביאה עתה הגמרא:

ורמינהו: שנינו בברייתא: **העושה זגין פעמונים למכתשת שמפטמין בה את הסממנים לקטורת לפי שהשמעת הקול מועילה ויפה לבשמים**, **ולעריסה של תינוק, ולמטפחות ספרים ספרי תורה, ולמטפחות תינוקות שתולין בצוארן** —

הרי, אם יש להם **עינבל** — **טמאין. אין להם עינבל** — **טהורין.**

ואם נטמאו כשהיה להם עינבל ולאחר מכן **ניטלו עינבליהן** — **עדיין טומאתן עליהם**, ואין להם תורת כלי שנשבר, שנטהר בשבירתו⁽⁴⁴⁾.

שימוש אחר, לכן דרשו "אם אינו ענין להגעלה תנהו לענין טומאה" שסוף הפסוק מדבר גם על טבילת הכלים מטומאה. וראה ר"ן **ופני יהושע** שכתבו סיבות נוספות שאי אפשר לדרוש את הדרשא הזו על הגעלת כלים ולכן דרשו את הפסוק על טומאה בכלי להשמעת קול.

אולם הרמב"ם [כלים א, ט] דרש פסוק זה [גם את פשוטו של מקרא] לרבות כמה דיני **טומאת כלים** — שפשוטי כלי מתכות מקבלים טומאה וכן כלי הבא במדה [שהוא מחזיק שיעור מ' סאה] אם הוא של מתכת טמא, והיינו שהפסוק באמת מדבר גם על דיני **טומאת כלים.**

44. רש"י. והגירסא ברש"י שלפנינו שהוא הדין גם לגבי קבלת טומאה מכאן ולהבא, שאחרי שהיה להם עינבל ונעשו כלי לקבלת טומאה

לדיבור [קול] של בהמה, ולכן זוג של בהמה טמא מצד שהוא משמש לבהמה להשמעת קול. והר"ן גם סובר שהזוג טמא מצד שהוא משמש את הבהמה, אלא שהוא מבאר שהמיעוט של תכשיטי בהמה נאמר רק על תכשיט ולא על שאר תשמישים. [ולכאורה דבר זה תלוי מהיכן המקור שתכשיטי בהמה טהורים, אם רק לא נתרבו תכשיטי בהמה כמו תכשיטי אשה — ואם כן מסתבר שהדין שוה גם לתשמישים אחרים, או שהיא סברא שאין תכשיט לבהמה ראה לעיל נב, ב] וראה להלן נט, א.

43. התוספות והראשונים הקשו הרי הפסוק מדבר בדיני הגעלת כלים מבליעת איסור ולא על טומאת כלים? ותירצו שכיון שעל הגעלה אין סברא לחלק בין כלי המשמש ל"דיבור" או